

SAMOUUPRAVA

Glasilo Županske zveze v Ljubljani

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.
Letna naročnina znaša za občine Din 100.—,
za vse ostale Din 40.—.

Uredništvo in uprava se nahajata v prostorih županske
zveze v Ljubljani, mestno načelstvo.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon števil. 30-22.

LETO II.

LJUBLJANA, DNE 15. SEPTEMBRA 1934.

ŠTEV. 17.—18.

VSEBINA: Tečaj za občinske delovodje. — Dr. V. K.: Uredba o občinskih uslužbencih. — A. R-k: Občinsko članstvo po zakonu o občinah in zakonu o meslnih občinah. — Dr. F. R.: O delokrogu občinskih organov. — Dr. F. R.: Načrt zakona o požarni policiji. — Vprašanja in odgovori. — Razsodbe upravnega sodišča.

Tečaj za občinske delovodje

Z novim občinskim zakonom se je marsikaj spremenilo v naših občinah. Občine so poslale večje, delo je obsežnejše ter zahteva stalno uradništvo v občinski pisarni. Za občinsko pisarno ne zadostuje več majhna gostilniška soba, kjer se je uradovalo le po potrebi, postavili bo treba občinske domove v vseh občinah, ki bodo morale imeti povsem pravilno urejene pisarne s

katerih se razpravlja o teh vprašanjih. — Ravno tako je smatrala županska zveza za svojo dolžnost, da je priredila v dneh od 20.—28. julija 1934 v Ljubljani informalen tečaj občinskih delovodij.

Tečaja se je udeležilo 109 delovodij. Predavanja so se vršila dnevno od 7. do 12. in od 3. do 6. ure popoldne. Udeležniki so redno posejali vsa predavanja.

Udeležniki tajniškega tečaja županske zveze v Ljubljani.

potrebnim uradništvom. Občinski tajniki starega kova bodo izginili iz občin in razvija se novi stan občinskih uradnikov, ki bodo javni uslužbenci ter odgovorni za delo občine. Težak je ta prevrat v naših občinah in le neradi pristopajo občinski odbori k rešitvi tega vprašanja v smislu predpisov zakona. Stara navada — železna srajca. Toda prepričani smo, da bo vsak občan uvidel po izvršeni reorganizaciji veliki pomen te uredilve in da jo bodo povsod z veseljem pozdravljali.

Da se olajša to delo, prireja županska zveza številne sestanke županov in občinskih odbornikov, na

Prvikrat so se zbrali delovodje v takem številu ter se поблиže spoznali. Že to je bilo velikega pomena. Predavatelji so podali v tem kratkem času pregled vseh predpisov in zakonov ter je bila med predavanji pojasnjena marsikatera kočljiva zadeva. Na podlagi teh predavanj dela lahko vsak udeležnik naprej, da spopolni svoje znanje. Ta tečaj ni imel nič skupnega s tečajem po § 91 obč. zakona, ki jih bo priredila banska uprava, temveč je bil le prvi informalni tečaj županske zveze. Velika udeležba na tečaju je pa najboljši dokaz, kako je bil tečaj že potreben.

Dr. V. K.:

Uredba o občinskih uslužbencih

(Nadaljevanje*)

Izvrševanje službenih dolžnosti.

Člen 23. in sl. uredbe o občinskih uslužbencih obravnavajo dolžnosti občinskih uslužbencev. Te dolžnosti so službene in izvenslužbene. Ne samo, da mora uslužbenec svoje posle opravljati vestno, marljivo in nepristransko (čl. 24.), se mora on tudi zunaj službe tako vesti, da s svojim vedenjem ne daje povoda javnemu zgražanju in da ne izgubi ugleda med narodom. Tudi upokojeni uslužbenec mora svoje vedenje ravnati po položaju, ki ga je zavzemal (čl. 25. in 40.).

Te dolžnosti vežejo prav tako občinske uradnike kakor tudi pomožne uslužbenec, neglede na to, da-li so pragmatični ali pogodbeni. Občinski uslužbenec kot organ, ki vrši javne funkcije, se mora zavedati svojega položaja vsepovsod, ne samo v uradu, temveč tudi v zasebnem življenju. Manjše ali hujše nerednosti, odnosno prestopki gornjih predpisov se kaznujejo po določilih XII. poglavja uredbe o disciplinskih predpisih.

Važno je določilo, da ima **starešinsko oblast** nad vsemi občinskimi uslužbenci **predsednik občine**. On nadzira uslužbenec ter določi razdelitev dela (čl. 25. in 26.). On torej daje uslužbencem **službene naloge** ter jim ukazuje, kaj naj storé. Člani uprave in občinski odborniki nimajo te pravice. Saj tudi ne nosijo odgovornosti za poslovanje v občinski pisarni. Pač pa odgovarja za poslovanje predsednik občine, ki mora vse spise podpisovati hkrati z osebo, ki vrši delovodske posle (§ 84., t. 2. zakona o občinah). Občinski uslužbenec se smejo torej ravnati edino po navodilih, ki jih dobe od predsednika občine. Poedini člani občinske uprave, odnosno občinskega odbora pa jim nimajo neposredno ničesar ukazovali, temveč se morajo v danem primeru vedno obrniti na predsednika občine, ki bo pod svojo odgovornostjo odredil, kar smatra za potrebno.

Starešinsko oblast v širšem smislu besede imajo tudi nadrejena občna upravna oblašta, t. j. sreski načelnik in ban ter njihovi v poedinem primeru odrejeni organi.

Občinski uslužbenec mora izvrševati naloge svojih starešin, če so izdani v **mejah zakona**. Občinski uslužbenec ima pravico in dolžnost, da preizkusi, ali je nalog zakonit ali ne. Če smatra, da je nalog nezakonit, ima pravico staviti zoper njega pripombe in odložiti izvršitev. Da krije svojo osebo, bo zahteval od starešine, da mu da nalog pismeno. Na spis bo uslužbenec postavil svojo pripombo glede nezakonitosti. Starešina ima tedaj možnost, da svoj nalog ali umakne ali pa ponovi. Ponovljen nalog mora uslužbenec izvršiti brez odlaganja, prav tako pa tudi že prvi dasi nezakonit nalog, če je stvar nujna. Neke vrste nalogov pa ne sme uslužbenec **nikdar** in z nobenim pogojem izvršiti, namreč nalogov, ki zahtevajo izvršitev **kaznivega dejanja**. Tu so mišljena dejanja, ki se kaznujejo po kazenskem in po drugih, n. pr. upravnih zakonih. Če bi n. pr. predsednik občine hotel delovodjo zavesti, da izstavi lažno listino, mora to delovodja odkloniti, ker se tako dejanje kaznuje po kazenskem zakoniku. Prav tako, če bi predsednik n. pr. naročil, da naj uslužbenec razgraja pred hišo političnega nasprotnika. To bi bilo nedoslojno obnašanje na javnem kraju, ki se kaznuje po zakonu o nolranji upravi.

* V zadnjem članku, objavljenem v »Samoupravi« z dne 15. avgusta 1934., števil. 15.—16., je popraviti naslednje tiskovne napake: Na strani 59., v drugem stolpcu, drugem odstavku, 3. vrstici, piši namesto: »pri današnjem statutu« pravilno: »pri donšanju statuta«; v istem stolpcu v 12. vrstici od spodaj namesto: »na § 91.« pravilno »iz § 91.«; na strani 60., v drugem stolpcu, drugem odstavku, v 14. vrstici namesto: »ali ni katerega« pravilno: »ali in katerega« ter v 21. vrstici istega odstavka namesto: »prostalega« pravilno: »preostalega«. Ostale tiskovne napake ne motijo smisla.

O vsakem prejetem nalogu, ki nasprotuje zakonu ali tudi naročilu nadzornega oblašta, mora uslužbenec obvestiti nadzorno oblastvo po svojem starešini.

K službenim dolžnostim spada tudi, da mora uslužbenec čuvati **uradno tajnost**, in sicer tudi, če je že upokojen (čl. 28.). Za uradno tajnost se smatra vse, kar je zvedel uslužbenec v službi in pri svojem službenem poslu in kar bi utegnilo, ko bi se razkrilo, izpodnesli uspeh službe ali bi bilo drugače škodljivo za občino ali za poedince (prim. § 71. zakona o uradnikih). Prekršitev tega predpisa je disciplinski prestopok po čl. 99., t. 7., uredbe o občinskih uslužbencih ter se kaznuje z disciplinsko kaznijo in ne s kaznijo za navadno nerednost.

Uradna tajnost veže uslužbenca tudi pred sodiščem. V občnem interesu ga sme samo pristojni sreski načelnik odvezati te dolžnosti.

Po členu 32. uredbe mora občinski blagajnik pri nastopu službe položiti **varščino** (kavcijo), koje višino in način polaganja določi vsaka občina s statutom po § 90. zakona o občinah.

Če govori čl. 32. o občinskem blagajniku, ni tu mišljen član uprave ali občinski odbornik, ki vodi, odnosno je vodil doslej občinsko blagajno. Uredba o občinskih uslužbencih se na te izvoljene občinske funkcionarje vobče ne nanaša, temveč le na občinske uslužbenec. Varščino mora položiti torej listi občinski uslužbenec, ki opravlja blagajniške posle, t. j., ki sprejema, hrani in izdaja občinski denar, vrednosne papirje itd. Če ima občina posebnega blagajniškega uradnika, mora položiti varščino ta blagajnik. Če ga pa nima, mora v smislu razpisa kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 12. maja 1934, II. No 9721/2, opravljati blagajniške posle občinski delovodja ter on položiti varščino.

Občina določi v statutu višino varščine kakor tudi, ali jo je položili v gotovini, ali v državnih, državno garantiranih, komunalnih (občinskih) ali drugih pupilarno varnih vrednostnih papirjih. Državni papirji se sprejemajo po nominalni, ostali pa po borzni vrednosti. Varščina jamči za morebitni primanjkljaj v blagajni ter se vrne blagajniku (delovodji) ob prestatku službe z morebitnimi odbitki. Pri pokrivanju primanjkljaja se državni papirji seveda ne jemljejo po nominalni, marveč po njih dejanski, t. j. po borzni vrednosti.

Uredba o občinskih uslužbencih ima tudi določila glede **sorodstva in svaštva** občinskih uslužbencev med seboj in s predsednikom občine.

Po čl. 33. sorodniki v prvi vrsti (brez omejitve) ali v stranski vrsti do vštetega tretjega kolena, dalje mož in žena ter osebe, ki so si v svaštvu do vštetega drugega kolena, ne morejo biti aktivni uslužbenec iste občine. Prav tako ne smejo biti uslužbenec ob postavitvi v takem sorodstvu ali svaštvu s predsednikom občine.*

S temi določili hoče uredba preprečiti prizadetost občinskih uslužbencev, odnosno predsednika občine, v uradnem poslovanju.

Sorodniki v prvi vrsti so osebe, ki izvirajo neposredno druga od druge, torej predniki in potomci (n. pr. oče in sin, stari oče in vnuk). Sorodniki v postranski vrsti do vštetega tretjega kolena so si bralje, odnosno bralje in sestre (drugo koleno) ter strici in nečaki (tretje koleno). V svaštvu do vštetega drugega kolena so si en zakonec in starši drugega zakonca, odnosno otroci drugega zakonca, ki izvirajo iz prejšnjega zakona (svaštvo prvega kolena) ter en zakonec in bralje, odnosno sestre drugega zakonca (svaštvo drugega kolena). Osebe v pravkar navedenih razmerjih ter mož in žena ne morejo biti aktivni uslužbenec iste občine, in sicer ne sedaj in

* Gl. tudi moj članek »O sorodstvu in svaštvu« v letošnji »Samoupravi« št. 7. in 8.

ne v bodoče. Če so bili v tem razmerju že tedaj, ko je stopila uredba o občinskih uslužbencih v veljavo, t. j. na dan 17. marca 1934., in so bili že tedaj v aktivni službi iste občine, mora ena izmed obeh prizadelih oseb zapustiti občinsko službo.

Navedeno sorodstveno in svaštvno razmerje pa tudi ne sme biti med uslužbencem in predsednikom občine, vendar le ob postavitvi. Če nastane tako razmerje šele po postavitvi, torej šele po sprejemu v službo, n. pr. v primeru, da poslana predsednik občine naknadno las občinskega uslužbenca, ni to ovira, da opravlja i predsednik občine i uslužbenec dalje svoje posle. Zadržek torej le v trenutku namestitve ne sme obstajati. Če bi pa hotel vendarle kak predsednik spraviti svojega sina, brata, nečaka, strica ali zeta itd. v občinsko službo, bi bilo to možno samo na ta način, da se odpove sam svoji predsedniški funkciji. On bi moral torej podati oslavo na svoj mandat, ki pa poslana pravnoveljavna šele, ko jo sprejme občinski odbor (§ 58. zakona o občinah).

Kar sem navedel glede predsednika občine ne velja za člane občinske uprave in oslale občinske odbornike. Tu torej sorodstveno ali svaštvno razmerje do občinskega uslužbenca ni zadržek. Po gori navedenem bi tak zadržek tudi ne imel nobenega smisla, ker člani uprave, odnosno občinski odborniki redoma nimajo starešinske oblasti ter torej tudi ni nevarnosti, da bi

ulegnili svoje razmerje do uslužbenca zlorabili v kvar občine.

Čl. 33. uredbe se nanaša na uslužbence vseh vrst, torej na uslužbence na glavnih in pomožnih službenih mestih, na pragmatične in pogodbene uslužbence (glej čl. 6., zadnji odstavek uredbe o občinskih uslužbencih ter § 30. osnutka občinskega statuta po § 90. zakona o občinah, ki ga je izdelala kraljevska banska uprava).

V naslednjih členih so navedene še nadaljnje dolžnosti, odnosno pravice občinskih uslužbencev. Ta določila ne potrebujejo posebnega pojasnila, ker so lahko razumljiva in povsem enostavna.

Le k drugemu odstavku čl. 37. bi hotel pripomniti naslednje: Občinski uslužbenec, ki je na bolovanju, ne more prejemati svojih prejemkov dalj ko eno leto. To določilo je v zvezi s čl. 46., t. 4., uredbe, ki določa, da prestane uslužbencu po dvanajstih mesecih nepretrganega bolovanja avtomatično služba. Tak uslužbenec prestane torej biti aktiven uslužbenec ter se mora s potekom enoletnega bolovanja upokojiti, če si je že pridobil pravico do osebne pokojnine, sicer pa se mora odpustiti (čl. 47., odst. 4). To velja le za pragmatične stalne uslužbence. Pragmatični začasni kakor tudi pogodbeni uslužbenci se že lahko pred potekom enega leta odpuste iz službe, in sicer prvi vsak čas z enomesečno odpovedjo (čl. 17.), poslednji pa z odpovednim rokom, ki je določen v službeni pogodbi.

A. R-k:

Občinsko članstvo po zakonu o občinah in zakonu o mestnih občinah

Že z dnem 13. junija 1933 so za vse one občine dravske banovine, ki nimajo lastnega statuta, prenehali veljati občinski zakoni: za bivše Kranjsko z dne 17. februarja 1865, za bivše Štajersko z dne 2. maja 1864 in za bivše Koroško z dne 15. marca 1864, ter predpisi slarega domovinskega zakona z dne 3. decembra 1863, slednji kolikor nasprotujejo novemu zakonu o občinah.

Za mesta z lastnimi statuti, t. j. za Celje, Ljubljano, Maribor in Pluj pa stopi v kratkem, in sicer dne 26. septembra 1934 v veljavo novi zakon o mestnih občinah z dne 22. julija 1934, ki je glede domovinstva enak zakonu o (selskih) občinah. S tema zakonima je domovinsko pravo v celi državi enolno urejeno, kar pomeni ogromen napredek v ujedinjenju naroda in ureditvi njegove, doslej tako različne uprave.

1. Člani občine

Prejšnji domovinski predpisi iz let 1863. in 1896. so urejevali v vseh občinah dravske banovine domovinstvo; novi zakon o občinah pa uvaja nov pojem »članstva občine«, ki je prilično istoveljen z dosedanjo »domovinsko pristojnostjo«. Bivši »domačin« ali »domačinec« je sedaj »član« občine.

Vsak naš državljan, ki je do dne 13. junija 1933, t. j. do uveljavljenja novega zakona o občinah pridobil na podlagi zgoraj navedenih starih domovinskih predpisov svojo domovinsko pristojnost v kaki občini naše države, obdrži le-to svojo »pristojnost« po predpisih novega zakona o občinah še nadalje kot »občinsko članstvo«, in sicer dolje, da si po predpisih novega zakona o občinah pridobi članstvo v kaki drugi občini naše države.

2. Evidenca prebivalstva in občinskih članov; častni člani občin

Novi zakon o občinah predpisuje dalje, da mora vsaka občina naše države voditi natančno evidenco o vseh osebah, ki stanujejo v občini, t. j. vsaka občina naše države mora voditi poseben seznam vsega svojega prebivalstva.

Zakon o občinah daje namreč načeloma vsakomur, četudi ni član občine, pravico bivali v katerikoli občini naše države. Vsak prebivalec vsake občine naše države je tudi zakonito upravičen uživati imovino občine, v kateri biva, ter njene uslanove, ki so določene za javno rabo; obenem je pa nasprotno tudi dolžan nositi vsa bremena občine svojega bivališča.

Ločeno od zgoraj navedene evidence prebivalcev mora vsaka občina voditi tudi o svojih članih poseben seznam, na podlagi katerega izdaja na zahtevo javne listine, t. j. potrdila o članstvu (domovinske liste) i. t. d.

Sicer pa bi morale že po predpisu zakona o državljanstvu vse občine naše države — torej tudi vse mestne občine z lastnimi statuti — že od dne 1. novembra 1928, ko je dobil obvezno moč zakon o državljanstvu, voditi točno evidenco vseh svojih članov.

Vsaka občina mora namreč vedno točno vedeti, kdo je njen član, katere člane vodi tudi posebej v svoji občinski vojaški evidenci, ter kateri državljan je upravičen zahtevati od nje z zakonom o občinah zajamčene mu socialne dajalve itd.

Poleg prebivalcev občine, t. j. oseb, ki sicer stanujejo v občini, a so člani drugih občin, in občinskih članov, t. j. oseb, ki imajo v občini domovinsko pravico, sme imeti vsaka občina tudi občinske častne člane. Po določilu zakona o občinah sme občinski odbor vsake občine namreč izvoliti za častne člane svoje občine osebe, ki so si pridobile izredne zasluge za občino ali celokupno našo kraljevino.

3. Jugoslovensko državljanstvo in članstvo občine

Naš novi zakon o občinah predpisuje nadalje, da more biti član katerekoli politične občine naše države le državljan kraljevine Jugoslavije. Glavni predpogoj za pridobitev članstva kake naše občine je torej jugoslovensko državljanstvo.

Zato je ena izmed glavnih nalog vsake občine, da natančno preišče, ali so osebe, ki so že vpisane v občinskem članskem seznamu, oziroma, ali so osebe, ki prosijo za sprejem v članstvo občine, tudi res naši državljani po določilih zakona o državljanstvu.

Vsak naš državljan pa dokaže svoje jugoslovensko državljanstvo redoma le z državljanško izkaznico, katero listino mu na podlagi določila § 4. zakona o državljanstvu more — po predhodni uradni preiskavi in ugotovitvi seveda — izdati le pristojno občno upravno oblastvo I. stopnje, t. j. sresko načelstvo.

Izdaja uradnih potrdil o jugoslovenskem državljanstvu je po zakonu o državljanstvu občinam sploh zabranjena; le-te morejo svojim članom z izdajo potrdila o članstvu (domovinskega lista) uradno potrditi edinole njihovo občinsko članstvo.

V spornih primerih glede državljanstva poedinih oseb odloča po zakonu o državljanstvu v prvi stopnji kralj. banska uprava, v drugi pa ministrstvo za notranje posle v Beogradu.

Ako je n. pr. v občinskem članskem seznamu zabeležena oseba, glede katere je zgoraj navedeno državno oblastvo končno veljavno odločilo, da ni državljan naše kraljevine, se mora le-ta kot inozemec, oziroma oseba brez ugotovljenega državljanstva, torej kot oseba, ki ni naš državljan in ki je torej domovinsko pristojna v kako inozemsko občino, izbrisati iz seznama članov ter o tem obvestiti tudi pristojno vojaško oblastvo radi izbrisa iz vojaške evidence.

Novi zakon o občinah predpisuje tudi, da more biti vsak jugoslovenski državljan član le ene jugoslo-

venske občine. Popolnoma izključeno je torej, da bi bil jugoslovenski državljan član dveh ali morda celo več občin naše države, ali pa, da bi bil član ene naše in ene inozemske občine. Osebe, kojih državljanstvo ni ugotovljeno ali pa je sporno, se bodo morale vodili v evidenci v posebnem seznamu.

V primeru, da si član ene občine naše države pridobi po predpisih zakona o občinah članstvo druge jugoslovenske občine, ali izgubi član jugoslovenske občine svoje jugoslovensko državljanstvo na podlagi predpisov zakona o državljanstvu, izgubi le-ta — samobesbi umevno — tudi vse članske pravice v občini, ki ga je vodila kot občinskega člana v svojem članskem seznamu.

4. Sledstvo v občinsko članstvo zakonske žene, zakonskih, pozakonjenih in nezakonskih otrok

Mož je glavar družine. Zato pravi tudi novi zakon o občinah, kakor so že določali stari domovinski predpisi iz leta 1863, da sledi zakonska žena svojemu zakonskemu možu v članstvo njegove občine, zakonski maloletni otrok, t. j. otrok, ki še ni dopolnil 21. leta starosti, pa v članstvo občine svojega zakonskega očeta.

Enako sledé očetu v članstvo njegove občine maloletni pozakonjeni otroci, katero članstvo pa ne velja v tem primeru od dneva izvršene pozakonitve, temveč od dneva otrokovega rojstva, dočim sledé nezakonski maloletni otroci v članstvo občine svoje nezakonske matere. (Dalje sledi.)

Dr. F. R.:

O delokrogu občinskih organov

Novi občinski zakon in komasacija občin pomenijo popoln prevrat v življenju dosedanje naše občine. Širok delokrog, ki ga dovoljuje novi zakon občinam, postavlja sedanjo občino v središče javnega življenja, ker lahko posega v vse grane življenja občanov. Higijena, zdravstvo, šolstvo, krajevna policija, javna varnost, ceste, gradbene zadeve, socialna vprašanja itd., itd. — vse to zahteva živahno in inicijativno delovanje občinskih funkcionarjev. Radi tega postaja socialna funkcija občine vedno bolj važna in intenzivnejša. Ako hoče zadostiti vsem tem dolžnostim, niso ji potrebne samo fizične osebe, ki fungirajo kot organi občine, temveč je potrebna, da se vsakemu teh organov odredi točen delokrog.

Po zakonu o občinah so organi občine: 1. občinski odbor, 2. občinska uprava in 3. predsednik občine z ostalimi eksekutivnimi organi.

Po § 81. zakona o občinah je občinski odbor odločujoč organ o vseh poslih samoupravnega delokroga občine. On je prav za prav edini organ, ki izraža in ustvarja voljo občine kot pravne osebe.

V smislu prvega odstavka § 81. rešuje občinski odbor vse zadeve, ki spadajo v delokrog občine po §§ 76. in 77. občinskega zakona, kolikor niso dodeljene občinski upravi (toč. 4. in 5. § 83.) ali predsedniku občine (toč. 5. § 84.). Vendar s tem še ni izčrpan delokrog občinskega odbora, ker mu pripada še sledeče: sklepanje o teritorialni spremembi občine (§ 6.), sprejemanje v članstvo občine (toč. 2. § 17.), sklepanje občinskega statuta (§ 90.), sklepanje o prisilnem delu prebivalcev občine v slučaju potrebe (§ 109.) in izvrševanje patronata (§ 143.). Poleg tega spadajo v delokrog občinskega odbora vsi posli glede uredbe o občinskih uslužbencih v smislu § 85., nadalje posli po statutu v smislu § 90, kakor tudi vsi posli, ki se tičejo neposredno koristi občine, pa niso predvideni v zakonu, temveč se pojavljajo od slučaja do slučaja in ni za te zadeve pristojno drugo oblastvo. Z ozirom na taksativno naštele

slučaje v § 83, ki spadajo v delokrog občinske uprave, spadajo vsi posli, ki so našli v § 76., v delokrog občinskega odbora.

Glede državnih poslov, ki jih vrše državni organi v smislu § 79., je omejena pristojnost občinskega odbora po točki 1. § 81. samo na to, da skrbi za potrebna sredstva za izvrševanje teh poslov.

V smislu § 82. sklepa občinski odbor tudi o raznih uredbah, veljavnih samo za ozemlje občine, ki stopijo v veljavo z odobritvijo bana.

Občinska uprava je organ občinskega odbora, ki ima predvsem nalogo, pripraviti in izdelati vse potrebne predloge za seje občinskega odbora, da delo hitreje teče. Ona je pomožni organ občinskega odbora v vseh poslih, ki spadajo v njegov delokrog. V pristojnost občinske uprave spada po toč. 1. § 83. n. pr. neposredno upravljanje občinske imovine. Pod tem se pa ne razume, da ima občinska uprava tudi pravico razpolagati s to imovino. Njen delokrog je omejen samo na to, da občinsko imovino kar najbolje upravlja kot dober gospodar. Vse ostalo pa spada po toč. 1. § 76. izključno v delokrog občinskega odbora.

Iz § 83. je razvidno, da je pristojnost občinske uprave dvojna, ker nastopa v nekaterih slučajih kot izvršujoči in v drugih zopet kot samostojni organ. Poleg predpisov § 83. spada v delokrog občinske uprave tudi izvrševanje sklepov krajevnih zborov glede njih imovine (§ 120.) ter nekateri posli državne uprave (volitve).

Predsednik občine je predstavnik občine v vseh zadevah in izvršni organ občinskega odbora.

Predsednik zastopa občino pred vsemi javnimi oblastvi, pa tudi napram tretjim bodisi fizičnim, bodisi pravnim osebam. On posreduje vedno in povsod med občino in oblastvi. Druga njegova funkcija je, da je izvršni organ občinskega odbora. Njegova naloga je, da izvršuje sklepe občinskega odbora. Nikakor pa ni s tem izčrpana njegova naloga, temveč je njegova dolžnost, da sam inicijativno deluje ter z raznimi predlogi, ki so

v korist občine, pokrene vse, kar je potrebno za blagostanje in razvoj občine in njenih članov. Njegova dolžnost je pa tudi, da pazi, da je delovanje občinskega odbora v skladu z zakoni, vsled česar je v smislu toč. 1. § 84. njegova dolžnost, da odloži izvršitev onih sklepov občinskega odbora, ki po njegovem mnenju potrebujejo višje odobrilve ali so po njegovem mnenju protizakonite ter jih mora predložiti nadzorni oblasti v rešitev.

V § 84. obč. zak. so posli predsednika občine laksalivno našteali ter jih lahko razdelimo v tri skupine: 1. samoupravni posli, 2. posli državne uprave in 3. pravica kaznovanja.

Predvsem je dolžnost predsednika občine, da skrbi za dobro administracijo občine. Občinski urad mora biti v redu, za kar odgovarja v prvi vrsti predsednik občine. Nadzirati mora delo občinskih uslužbencev, katerim dodeljuje delo ter mora vsaj enkrat na mesec ločno pregledati občinsko blagajno, ne samo površno, temveč vse denarno poslovanje. V pisarni mora vladati red in disciplina, ker le tedaj je mogoče uspešno delo. Med zelo važne naloge predsednika občine spada uprava občinskega premoženja in skrb za dohodke občine: doklade, fakse, najemnine itd., ker od rednega priloka občinskih dohodkov je odvisno tudi vse delovanje upravnih organov občine. Pod njegovo nadzorstvo spadajo tudi vsa občinska podjetja, tudi če imajo svoje upravne odbore. Zelo odgovorne posle vrši predsednik kot oseba, ki vrši nadzor nad vsemi izdatki občine. Vsi izdatki občine bodisi po sklepu občinskega odbora ali po proračunu smejo biti izvršeni le z nakazilom predsednika ter s sopodpisom blagajnika. Vse listine, s katerimi se obremenjuje občina, mora podpisati predsednik in

dva člana občinske uprave, katere določi občinski odbor. Za ločno izpolnjevanje vseh teh strojih predpisov je odgovoren predsednik občine občinskemu odboru, kateremu mora stalno poročati v zadevah uprave občinske imovine ter ga tudi obveščati o vsem, kar je opazil pri pregledu občinske blagajne in občinskih računov.

V poslih državne uprave je občinski predsednik posredni organ države. On je po toč. 6. § 84. dolžan izvrševati naredbe državnih oblasti ter jim pošiljati potrebna poročila. Za to je tudi v teh poslih podvržen nadzorstvu državnih organov. Vsekakor ima predsednik pravico, da zahteva pomoč pristojnih državnih oblasti, ako ne bi mogel sam izvršiti ta ali oni državni posel, n. pr. lahko zahteva preko sreskega načelstva pomoč žandarmerije.

§ 84. daje predsedniku pravico, da kaznuje posamezne osebe, ki se prolivijo njegovim odredbam, z denarno kaznijo do 50 Din ali z zaporom do 24 ur. Iz tega sledi jasno, da ne sme biti niti ena odredba predsednika občine v nasprotju z zakonitimi predpisi, ker je sicer kazen brezpredmetna. Proti izreku o kazni ima kaznovana oseba pravico pritožbe v smislu toč. 3. § 135. z. o. na sreskega načelnika. Pritožba pa nima odločilne moči ter je prepuščeno predsedniku, da kazen takoj izvrši ali jo pa odloži. Vsekakor bo kazen izvršil takoj le v slučaju, če obstoji nevarnost, da se kaznovana oseba lahko umakne kazni s pobegom ali slično.

Predsednik občine vrši važno funkcijo in od njegovega delovanja je zelo mnogo odvisen razvoj občine. Tega se bi moral zavedati vsak predsednik občine ter bi moral v korist vseh občanov vršiti svojo težko nalogo.

Dr. F. R.:

Načrt zakona o požarni policiji

Ministrstvo za notranje posle je izdelalo načrt zakona o požarni policiji ter ga dostavilo merodajnim faktorjem v izjavo.

Zakon sestoji iz deset delov ter obsega 59 členov. V glavnem obsega določilo, da spada požarna policija v delokrog občine ter nalaga občinskemu odboru, ozir. predsedniku občine nove naloge. Občinski odbor izdaje v svojem delokrogu vse potrebne predpise, da se prepreči nevarnost ognja, pozvali mora lastnike objektov, da se zavarujejo ter mora voditi seznam vseh zavarovanih in nezavarovanih objektov v občini. Predsednik občine vrši posle požarne policije ter izvršuje tozadevno vse sklepe občinskega odbora ter odločbe zakonov in naredb. Vsako zanemarjenje mora takoj prijaviti nadzorni oblasti ter mora sploh storiti vse, kar je potrebno, da se prepreči požare. V večjih občinah mora nastavitvi občinski odbor požarnega komisarja, ki vrši vse posle, ki jih nalaga zakon predsedniku občine. V raznih vaseh občine vrši požarno policijo krajevni starešina po navodilih predsednika občine. V vsaki občini obstoji požarna komisija, in sicer iz: 1. predsednika občine ali požarnega komisarja, ozir. člana občinskega odbora kot predsednika komisije; 2. občinskega inženjerja ali če tega ni, enega slavnega strokovnjaka; 3. zastopnika gasilcev, ozir. dimnikarja. Požarna komisija pregleda vsaj enkrat na leto vse naselbine in vse zgradbe v občini in pazi posebno na to, da so vsi dimniki v redu. Požarna komisija sklepa z večino glasov, stroške komisije nosi občina. Vse nedostanke, ki jih ugotovi komisija, mora predsednik občine, ozir. obč. odbor s primernimi ukrepi in naredbami odpraviti. V krajih, kjer so gasilska društva, mora poveljnik gasilske čete prisostvovali sejam obč. odbora, če se razpravlja o zadevah požarne policije. Ima pa samo posvetovalen glas.

Občina mora skrbeti za naprave, da je vedno dovolj vode na razpolago. Pri izdajanju gradbenega dovoljenja se mora zahtevati, da se zgrade v bližini stavb

vodnjaki; industrijska podjetja si morajo oskrbeti vodnjake, hidrante in gasilno orodje.

Po potrebi mora občina postaviti požarno stražo, istolako morajo to storiti večja podjetja, tovarne in lastniki skladišč. Dimnike morajo čistiti dimnikarji ter veljajo tozadevno posebni predpisi. Izžiganje dimnikov se mora naznaniti predsedniku občine in poveljniku gasilcev.

Občinski odbor mora vsako leto najkasneje do konca meseca januarja izdati za vsako vas gasilno odredbo. S to se odredi, kdo mora dati vprego, motorna in druga vozila, nalaga posameznim osebam razne posle, ki jih morajo za slučaj požara opravljati itd. Vse to se mora vsaj enkrat na leto v občini objaviti ter se mora sporočiti vsaj do 15. februarja vsako leto pristojni oblasti.

Stroške za nabavo in shranjevanje gasilnega orodja nosi občina ter mora občina nabaviti za vsako vas najpotrebnejše gasilno orodje. V krajih, kjer je gasilska četa, mora občinski odbor sporazumno s poveljnikom čete določiti število in vrsto gasilnega orodja. Vzdrževanje gasilnega orodja nadzira predsednik občine, ozir. gasilski komisar ter poveljnik čete. Vse požarne čete so podrejene predsedniku občine, ozir. požarnemu komisarju v vseh zadevah požarne policije. Na požarišču vrši gasilsko službo poveljnik čete, če je pa več poveljnikov, vrši službo najstarejši. Predsednik občine skrbi na požarišču samo za red in čuvanje rešenih stvari.

V slučaju velike nevarnosti je dolžna vsaka oseba na poziv brezplačno pomagati pri gašenju ter morajo dati vprego in prevozna sredstva vsi prebivalci, kakor tudi slučajno mimoidoči. Vse občine in vse gasilske čete so dolžne po svoji moči brezplačno pomagati pri požaru v sosednji občini. Imajo pa pravico na povrnitev prevoznih stroškov, to pa samo za primer, da so pri gašenju aktivno sodelovali. Po končanem gašenju določi predsednik občine sporazumno s poveljnikom gasilske čete potrebno stražo na pogorišču ter preišče tudi takoj vzrok požara in obvesli o tem nadzorno oblast.

Stroške gašenja nosi občina, v kolikor ni kriv lastnik sam. Prevozne in odvozne stroške za gasilno orodje in gasilce plača na zahtevo lastnikov občina iz svojih sredstev. Spore zaradi takih stroškov rešuje splošna upravna oblast prve stopnje. Prevozne stroške na državnih železnicah nosi država. Škodo na gasilnem orodju in na prevoznih sredstvih nosi občina. Znesek odškodnine določi občinski odbor.

Občinska uprava ima pravico kaznovati vsakogar, ki se prolivi predpisom občinskega odbora, s kaznijo 40—2000 Din, oziroma z zaporom 1—5 dni.

Toliko načrt zakona. Ugotovili moramo, da je načrt v marsikaterem pogledu nepopoln, nejasen in pomeni zopet novo težko breme za občine, zlasti so nepotrebni in nepravilni predpisi glede stroškov gašenja, ker vsak občan mora v slučaju potrebe brezplačno sodelovati pri gašenju. Isto velja glede priprave ild. Pravica do po-

vrnilve stroškov bi smela obstojati le, da se nudi pomoč na poziv druge občine ali posameznika. V vsakem drugem slučaju bi pa pomenili ti stroški izdatno breme za občino. Isto velja glede nabave gasilnega orodja. Mnogo občin ne bo zmoglo stroškov za nabavo gasilnega orodja, vsled česar bi se morali tozadevni predpisi omilili ter prilagodili obstoječim razmeram. Občine ne morejo več prenašati novih stroškov in to bi morali vsi merodajni faktorji upoštevati, ker sicer bodo bremena za ljudstvo prevelika in pretežka. Ako bodo v zakonu odpravljene še nekatere nejasnosti in mnoge trdote glede finančne obremenitve občin, bo zakon v korist prebivalstva. Zlasti se morajo odpraviti nekatere določbe, ki so v nesoglasju z zakonom o gasilstvu. Županska zveza bo predložila tozadevno spomenico merodajnim faktorjem.

Vprašanja in odgovori

77. **Vprašanje:** Prosim, da blagovolite razjasniti, ali imamo pravico nastavitvi pogodbenega delovodjo?

Odgovor: Odkar je stopila uredba o obč. uslužbencih v veljavo, to je od dne 17. marca 1934 dalje, je pri oddaji delovodskih mest postopati po čl. 19. uredbi. Novi delovodje se smejo v bodoče nastavitvi samo pragmatično, t. j. tako, da veljajo zanje predpisi uredbe in občinskega statuta po § 90. zakona o občinah, ki ga mora vsaka občina izdati. Če hoče občina postaviti pogodbenega delovodjo, mora imeti od bana posebno odobritev v smislu čl. 154., odst. 3. uredbi. Ta odobritev se pa bo dala, če se bo sploh dala, le najmanjšim in najšibkejšim občinam. Dr. K.

78. **Vprašanje:** a) Ali je občina dolžna pogodbenega uslužbenca (delovodjo ali slugo) zavarovati pri bolniški blagajni za slučaj bolezni? — b) Če je občinski delovodja ali sluga (tudi začasni pogodbeni uslužbenec) omožen, spada li sam ali tudi žena in otroci pod bolniško blagajno? — c) Ako morajo pogodbeni uslužbenci biti zavarovani, kdo naj plača zavarovalno premijo in kdo je po zakonu dolžan imenovane prijavit?

Odgovor: a) Pogodbeni občinski delovodja in pogodbeni občinski sluga morata biti zavarovana zoper bolezen pri OUZD, če jima ni s službeno pogodbo zagotovljeno, da dobita svoje službene prejemke ob bolezni najmanj za čas 26 tednov od dne, ko se je pričela bolezen (§ 7. a zakona o zavarovanju delavcev). — b) Po § 45., t. 5, istega zakona imajo člani, zavarovani zoper bolezen, pravico do naslednjih podpor za rodbinske člane, ki nimajo dohodkov, a žive z zavarovancem v istem gospodarstvu: 1. ob bolezni: do brezplačnega zdravljenja in zdravljenj za 26 tednov, 2. ob porodu: do potrebne babiške pomoči in zdravljenja in do podpore za porodnice za 4 tedne pred porodom in 4 tedne po porodu, kakor tudi do podpore za dečjo opremo. — c) Prijavo za zavarovanje pri OUZD mora izvršiti delodajalec, torej v našem primeru občina, prispevke za zavarovanje zoper bolezen pa trpi občina in uslužbenec po enakih delih, torej vsak polovico. Dr. K.

79. **Vprašanje:** Kdo določa plačo predsedniku občine?

Odgovor: Po § 75. zakona o občinah je služba predsednika občine častna, to je brezplačna. Le v občinah, kjer zavzema služba predsednika ves ali večji del delovnega časa, **more občinski odbor** določiti z občinskim statutom predsedniku primerno nagrado v obliki letne ali mesečne plače. Ta občinski statut pa mora odobriti ban. Iz tega izvira, da določa plačo oziroma nagrado predsedniku občine občinski odbor s posebnim statutom in z odobritvijo bana. Težišče določanja plače leži torej pri občini in ne pri kraljevski banški upravi. Gč.

80. **Vprašanje:** Naša občina spada do polovice v omeletni okoliš enega, do polovice v omeletni okoliš drugega dimnikarskega mojstra. Obadva izvršujeta ob asistenci zastopnika gasilske čete pregled dimnikov in zahtevata zato plačilo od občine. Prosimo za pojasnilo, ali še veljajo stara določila gasilskega reda za Štajersko, ali se morajo izvršiti požarniški obhodi od strani občine, koga mora občina k tem obhodom pozvati in kakšna tarifa se naj uporabi za nagraditev članov komisije, posebno dimnikarja.

Odgovor: Po določilu § 5. še sedaj veljavnega požarnopolijskega reda za bivšo Štajersko od 23. junija 1886, dež. zak. št. 29, izvršuje požarni ogled po vseh poslopih vsaj enkrat na leto komisija za požarni ogled, ki sestoji iz 1. odposlanca občinskega odbora kot vodje komisije, 2. dimnikarja ali koder tega ni, iz izvedenca v stavbarstvu in 3. zastopnika

gasilstva, če je gasilstvo v občini. Zgoraj navedeni požarnopolijski red ne predvideva nobene nagrade za člane komisije za požarni ogled. V.

81. **Vprašanje:** V naši občini je nekaj strank, ki ne pustijo ometati dimnikov in kurilnih priprav. Na ovadbo od strani dimnikarskega mojstra je občina prijavila zadevo sreskemu načelstvu. Le-to je pa vrnilo zadevo občini s pripombo, naj take posle občina sama rešuje. Občinski predstojnik je nepokornežce ponovno opomnil in pozval, da se pokorijo zakonu. A vsi opominj so zaman. Kaj naj stori predsednik, da doseže izvršitev dolžnosti?

Odgovor: Po pravilniku za izvrševanje dimnikarskega obrta od 9. novembra 1932, »Službeni list« št. 728/91 iz leta 1932, se morajo ometati vse kurilne naprave zaradi javne požarne varnosti. Vse kurilne naprave in dimne odvode sme ometati samo upravičeni dimnikar. Po določilu 2. odstavka § 5. navedenega pravilnika se dimnikarju ne sme braniti da ob določenem času ometa, niti se ne sme pri delu ovirati.

Kdor upravičenemu dimnikarju ne dopusti, da ob določenem času ometa, je prekršil zgoraj navedeno določilo pravilnika za izvrševanje dimnikarskega obrta ter je kazniv po določilu § 397. zakona o obrtih. Kazni za navedeno prekršitev pa ne izreka niti občinska uprava, niti predsednik občine, temveč po določilu § 410. zakona o obrtih, obče upravno oblastvo I. stopnje, t. j. v danem primeru **sresko načelstvo**, vsled česar naj predsednik občine zadevo ponovno odstopi sreskemu načelstvu v pristojno poslovanje. V.

82. **Vprašanje:** Naša občina L. je svoj čas pobirala, potem nekaj časa prekinila, sedaj pa je zopet primorana pobirati vodovodne pristojbine za porabo vode iz trškega vodovoda za kritje vzdrževalnih stroškov vodovoda.

Nova vodovodna tarifa je odobrena z odločbo kraljevske banske uprave z dne 27. julija 1931, II No. 8635/1.

Predpisali smo sedaj nekaterim strankam, ki so porabljale vodo za stavbne namene v letu 1930, vodarino v višini Din 4.— od m³ zidu. Neka stranka ugovarja temu, češ da se ji more predpisati vodarina za v letu 1930 porabljeno vodo le po takrat veljavni tarifi, to je 0:20 kron za m³ zidu.

Prosimo pojasnila na sledeča vprašanja:

1. Ali se more za v letu 1930 porabljeno vodo predpisati danes vodarina po sedaj veljavni tarifi?
2. Ako ne, koliko bi bilo po valuti danes vredno onih 20 vinarjev za kubični meter zidu?
3. Za koliko let nazaj se smejo terjati te pristojbine?
4. Ako je izvedba predpisa na način, ki bi bil vodovodnemu podjetju koristen, nemogoča, bi-li ne bilo najboljše skleniti s stranko čim ugodnejšo poravnavo?

Odgovor: ad 1. — Ne! Vsaka davščina se more pobirati vedno le v višini, ki je za dotično dobo veljavna. Davščine, ki so odvisne od odobritve nadzorne oblasti, se morejo torej pobirati v novi izmeri šele od dneva odobritve naprej, v našem primeru od 27. julija 1931 dalje, ako ni v odobritvenem odloku samem določen kak poznejši ali prejšnji rok.

ad 2. — Valoriziranje bi bilo po našem mnenju dopustno, vendar po odgovorjatu v pomanjkanju posebnih določil za vašo vodarino 20 vinarjev samo dva dinarja;

ad 3. — Vodarina — kakor tudi ostale občinske samostojne davščine zastarajo po § 108. zakona o občinah enako kakor državne davščine, torej v tem primeru v petih letih. Zato proti pobiranju vodarine iz leta 1930 (seveda po takrat veljavnem vodovodnem redu in ceniku) ni zadržkov.

ad 4. Poravnava z obvezanci je dopustna in v Vašem slučaju priporočljiva, ker je valorizacija vodarine le nekoliko dvomljiva in riskantna, in ker mora pri davkoplačevalcih — in pri nadzorni oblasti — vzbuditi nejevoljo, če se občina šele čez štiri leta spomni, da ima pravico do vodarine, ki jo hoče sedaj kar za štiri leta nazaj pobrati. Sitnosti utegnete torej imeti na obe strani. **Š**

83. Vprašanje: Ali so dolžni plačevati občinski uslužbenci, — pri tem so mišljeni samo delovodje ter ostali pisarniški uslužbenci — 1%, oziroma ½% prispevek k bednostnemu skladu Dravske banovine?

Odgovor: Vsi nameščenci in delavci, ki so podvrženi socialnemu zavarovanju, torej tudi občinski uslužbenci, plačujejo ½%ni prispevek v bednostni sklad, delodajalci pa 1%. Občine kot delodajalke pa so tega prispevka oproščene.

Dr. K.

84. Vprašanje: a) Predsednik občine ima mesečne nagrade Din 333.—. Koliko plača od tega uslužbenskega davka, za bednostni fond in prenosne takse?

b) Delovodja občine ima mesečne plače Din 700.—. Koliko mora ta plačati uslužbenskega davka, za bednostni sklad in prenosne takse?

c) Služitelj ima mesečne plače Din 180.—, koliko plača ta od tega zneska uslužbenskega davka, za bednostni sklad in prenosne takse?

Odgovor: a) Predsednik občine ne plačuje od svoje nagrade uslužbenskega davka, ker ni uslužbenec občine in je nagrada le odškodnina za zamudo časa. Tudi prispevka v bednostni sklad ne plačuje.

b) Od mesečne plače Din 700.— plačuje delovodja, če je brez otrok, Din 6.— uslužbenskega davka mesečno ter ½%ni prispevek v bednostni sklad.

c) Služitelj ne plačuje uslužbenskega davka, ker ima manj kot Din 400.— mesečne plače. Ker ne plačuje uslužbenskega davka, tudi ne plačuje prispevka v bednostni sklad.

Vprašanje glede prenosne takse je nejasno. Obrazložite točno, kaj si pod tem izrazom predstavljate v zvezi s plačami občinskih uslužbencev, na kar dobite odgovor prihodnjic.

Dr. K.

85. Vprašanje: Na jasnem si nismo glede tega: Razne takse smo plačevali tako, kakor so nam pojasnili organi finančne kontrole, a koncem konca pa smo radi neke prikratbe pri tem bili kaznovani od pristojne davčne uprave. Prosimo pojasnila. Mnenja pa smo, da pri tem ne more biti nikaka prikratba, ker če ena ali druga pobotnica (blagajnična) priloga ni v redu, se mora to naknaditi, sicer krajevna kontrola letnih računov ne odobri. Ker torej ni mogoča tu nikaka prikratba, je-li torej smela davčna uprava naložiti kazen?

Odgovor: Davčne uprave imajo vedno pravico do kaznovanja, če ugotovijo, da se javne dajatve niso pravilno odmerile in odvedle. Predpise o tem vsebuje takšni zakon, zakon o neposrednih davkih, zakon o državni trošarini itd., z eno besedo običajno vsak zakon ali uredba, ki predpisuje javne dajatve.

Dr. K.

86. Vprašanje: a) Kolikšno takso bo odtegniti občinskemu pogodbenemu uslužbencu in kdo jo je dolžan plačati, občina ali uslužbenec?

b) Ali občinski delovodje, prevedeni po g. banu, tudi plačajo takso na službeno razmerje, kolikšna je ta taksa in kdo jo trpi?

Odgovor: Taksa znaša po tarifni postavki 40. avstrijskega zakona iz leta 1850, ki pri nas še velja, 1% pogojene triletnje plače. Takso plača pogodbeni uslužbenec ter ji bo podvržen tudi po prevedbi.

Dr. K.

87. Vprašanje. Meni je predsednik občine sam odpovedal brez vzroka službo občinskega delovodje. Z ozirom na to prosim za pojasnilo:

a) Ali je odpoved službe brez sklepa občinskega odbora pravilna?

b) Ali je odpoved službe brez vzroka po zakonu upravičena?

c) Ali spadam pod zakon o zaščiti privatnih nameščencev, ki predvideva četrtno odpoved, ker v pogodbi oziroma v zapisniku seje občinskega odbora o sprejemu v službo ni odpovedni rok naveden?

Odgovor: a) Odpoved službe brez sklepa občinskega odbora je neveljavna. Vi ste torej še naprej občinski uslužbenec, kakor da bi Vam ne bila odpovedana služba.

b) Ker ste pogodben, a ne stalen uslužbenec, ni odpoved vezana na noben zakoniti razlog. Če se izvrši v predpisani obliki, je veljavna, tudi če ni razloga za odpoved.

c) Tozadevni predpisi zakona o obrtnih veljajo le za uslužbenec obrtnih in sličnih pridobitnih obratov, ne pa tudi za občinske uslužbenec.

Dr. K.

88. Vprašanje: a) Naša nova občina je dobila od fiskarne sv. Cirila v Mariboru po njenem pravnem zastopniku račun za Din 1042.— za bivšo občino R., ki je sedaj spojena z nami. Na podlagi prevzemnega zapisnika pa bi znašal ta dolg le Din 126.50.

b) Bivša občina Z. H., ki je spojena sedaj z nami v novo občino, je nabavila leta 1933 pri Kmetijski družbi trijer. Na podlagi prevzemnega zapisnika bi dolg za trijer znašal le Din 900.—, Kmetijska družba pa terja novo občino kot zaostanek od trijerja Din 3920.—.

Prosimo pojasnila, kdo je dolžan poravnati ta dolg oziroma razliko nad zneski, ki sta bila navedena v prevzemnem zapisniku?

Odgovor: Nova občina! Ob spojitvi so namreč prešle te obveze ukinjenih občin na nove občine. Glede trijerja pa je možno tudi sledeče. Če bi hotela bivša občina Z. H. kot podobčina ohraniti trijer za se, mora zbrati tudi sama sredstva, da plača račun! Napram Kmetijski družbi pa odgovarja v vsakem slučaju nova občina. Z zapisnikom samim, ki se je sestavil ob priliki, ko je bivša občina prenehala poslovati, ne morete uveljaviti svojega morebiti odklonilnega stališča. **Gč.**

89. Vprašanje: Tukajšnji učiteljici K. se je dne 1. aprila 1933 ustavilo izplačevanje stanarine, ker je poročena z žandarmerijskim narednikom. Narednik ne dobiva nikake stanarine in tudi prostega stanovanja nima, ampak stanuje oba zakonca v najemu in plačuje najemino. Pripada le učiteljici stanarina, ker nimata nikakega naturalnega stanovanja in ne dobita od nikjer nobene stanarine?

Odgovor: Ne pripada! Četrtni odstavek § 30. finančnega zakona za leto 1933/34 pravi med drugim: »... učiteljica, poročena z neučiteljem, pa nima pravice do stanovanja (odnosno do stanarine) in do kuriva.« Iz tega izvira, da učiteljici v Vašem slučaju stanarina ne pritiče. **Gč.**

90. Vprašanje: Do § 17. zakona o občinah se pridobi članstvo v občini avtomatično na podlagi 10letnega bivanja. Ali štejejo v to bivanje tudi leta, prebita pred polnoletnostjo? Praktično: Nekdo je rojen leta 1906, ter je pristojen po svojem očetu v občino A. Pred polnoletnostjo, n. pr. s 16. letom, se preseli v občino B.; v tej občini biva do l. 1934. Ali pripada temu »avtomatično« članstvo v občini B. ali ne?

Odgovor: Ne! Do § 16. zakona o občinah dobe maloletni zakonski otroci očetovo članstvo, nezakonski maloletni otroci pa materino članstvo. Iz tega določila izhaja, da more nekdo samostojno (po § 17. zakona o občinah) pridobiti članstvo občine šele tedaj, ko doseže polnoletnost, radi česar se vpošteva le ona doba za pridobitev članstva po § 17. zakona o občinah, ki jo preživi dolična oseba po dobljeni polnoletnosti. **V.**

91. Vprašanje: Prosimo za pojasnilo: a) Ali so občinski dnevničarji, ki opravljajo pisarniške posle, po dolčilih novega zakona o občinah obvezni zavarovanju pri pokojninskem zavodu za nameščence. b) Nadalje ali se morajo občinski uradniki, bodisi pogodbeno ali pragmatično nameščeni, zavarovati pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev?

Odgovor: a) Občinski dnevničarji, ki opravljajo pisarniške, torej preležno duševne posle, morajo biti po zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev zavarovani pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani. Pri banovinskem pokojninskem skladu ne morejo biti zavarovani, tudi če bi sami to želeli, ker niso uslužbenci na glavnih službenih mestih. b) Pogodbeni občinski uradniki morajo biti zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev zoper bolezni, razen če je v službeni pogodbi določeno, da dobivajo svoje prejemke ob boleznih najmanj za čas 26 tednov od dne, ko se je pričela bolezen. Isto velja tudi za pragmatične uradnike, dokler niso stalni, ker se lahko vsak čas odpustijo z enomesečno odpovedjo.

Dr. K.

Razsodbe upravnega sodišča

A 286/32—6

Upravno sodišče je z odlokom pod štev. A 286/32/6 z dne 22. marca 1933 po čl. 24 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih takoj v nejavni seji, ne da bi pozvalo stranke, zavrnilo tožbo, ki jo je občina A dne 30. novembra 1932 vložila zoper odločbo kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani od 28. dec. 1931, II. No. 16705/3 glede domovinske pristojnosti B in njegovih zakonskih hčera Ane in Josipine.

Odlok se opira na nastopni razlog:

Sresko načelstvo v C je z odlokom od 28. septembra 1931, št. 710/11 odločilo, da se B in njegovi zakonski hčeri Ana in Josipina domovinsko pristojni v občino D.

Proti temu odloku se je občina D priložila na kr. bansko upravo v Ljubljani, ki je z rešitvijo od 28. decembra 1931, II. No. 16705/3 pritožbi ugodila in izpodbijano odločbo v polnem obsegu razveljavila kot v zakonu neosnovano ter sre-

skemu načelstvu naročila, da o domovinstvu imenovanih ponovno razpravlja in izda v stvari novo odločbo.

Proti tej rešitvi kr. banske uprave je občina vložila dne 30. novembra 1932 tožbo na upravno sodišče, v kateri predlaga, naj se osporavna rešitev kr. banske uprave radi nezakonitosti razveljavi, ker je po izvršenih poizvedbah dokazano, da je B domovinsko pristojen v občino D, po njem pa tudi zakonski hčeri Josipina in Ana in njuna nezakonska otroka Krešimir ter Zlata. Radi tega je dolžna občina D povrniti občini A 7930 Din iz naslova vzdrževalnih stroškov za navedena dva nezakonska otroka.

Iz uradnih spisov je razvidno, da je bila osporavana rešitev kr. banske uprave poslana sreskemu načelstvu v C z naročilom, da dostavi županstvu občine D in sreskemu načelstvu E z vabilom, da vroči odločbo županstvu občine A.

Iz izvirnih spisov, katere je občina A priložila tožbi, je razvidno, da je sresko načelstvo v C z dopisom od 28. avgusta 1932, Sp. No. 6/4-32 poslalo predmetno rešitev sreskemu načelstvu E, ki jo je prejelo dne 31. avgusta 1932 pod št. II. 8487 ter z dopisom od 17. septembra 1932 dostavilo občini A. Občinski urad jo je prejel glasom dohodnega zapisnika dne 22. septembra 1932 in jo vpisal pod št. I. No. 2903 in št. 1310/32. Županstvo občine je nato napravilo dostavnico, na kateri potrjuje načelnik (predsednik) občinskega odbora, da se mu je dostavila predmetna odločba dne 3. novembra 1932; iz prepisa oziroma izvlečka iz sejnega zapisnika od 10. novembra 1932 je razvidno, da je občinski odbor na svoji seji dne 9. novembra 1932 sklenil, da se proti rešitvi kr. banske uprave vložijo tožba na upravno sodišče.

Upravno sodišče je moralo ob priliki te tožbe predvsem preiskati, ali je ta tožba na upravno sodišče vložena pravčasno v smislu čl. 21 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, ki določa, da se mora tožba na upravno sodišče vložiti v 30 dneh po vročitvi odločbe upravnega oblastva. Zakoniti 30dnevni rok za vlaganje tožbe pa se more šteti le od dne, ko je došla odločba banske uprave na urad občine A, ne pa od dne, ko jo je prejel načelnik občinskega odbora, odnosno ko se je prečitala na seji občinskega odbora (glej § 51. zakona o občem upravnem postopku). V danem slučaju se torej šteje rok za vložitev tožbe od 22. septembra 1932, to je od dne, ko je občinski urad A prejel osporavano odločbo. Poslednji dan za vložitev tožbe je bil potemtakem 22. oktober 1932. Ker je bila tožba vložena pri upravnem sodišču šele 30. novembra 1932, tedaj po preteku dopustnega zakonitega roka, jo je moralo upravno sodišče po čl. 24., točka 3., zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih kratkotrajno zavrniti z odlokom radi nedopustnosti.

Upravno sodišče v Celju je pod št. A 33/33/11 z dne 24. maja 1933 na tožbo A., posestnika v B., zoper odločbo komisije za agrarne operacije v Ljubljani od 19. decembra 1932, št. E. r. 1143/32 radi agrarnega slučaja razsodilo tako-le:

Tožba se zavrne deloma radi neosnovanosti, deloma radi nedopustnosti.

Razlogi.

Z začasno naredbo od 3. maja 1913, št. 510, je krajevni komisar za agrarne operacije v Ljubljani izdal pašni red za skupni svet posestnikov iz B. Po točki 1. tega reda se sme na skupnem pašniku pasiti samo domača živina udeležencev ter je posameznim udeležencem prepovedano jemati tujo živino na pašo. Deželna komisija za agrarne operacije v Ljubljani je z razsodbo od 11. decembra 1913, št. 773, končno-javno radi nedopustnosti in vrhu tega tudi radi neosnovanosti zavrnila prepozno vloženo priložbo nekaterih udeležencev proti tej začasni naredbi, v kolikor je le-ta določila, da se konji v obeh zboljšanih ogradah ne smejo pasiti. Ker je A navzlic protestu gospodarskega odbora v B jemal na skupni pašnik tujo živino, je občni zbor zemljiške zajednice v B dne 13. aprila 1932 pod točko 5. sklenil, da je posameznikom prepovedano jemati tujo živino na skupni pašnik, o čemer je bil A posebe obveščen. Na osnovi lastnega službenega opazovanja načelnika gospodarskega odbora v B je komisar za agrarne operacije v Ljubljani s kazenskim nalogom od 2. septembra 1932, št. R. U. 183/09-77, kaznoval A radi prekrška točke 1. omenjene začasne naredbe po tej naredbi in po § 18. kranjskega deželne zakona od 26. oktobra 1887, o razdelbi skupnih zemljišč in ureditvi pravic do njih uživanja v zvezi z naredbo deželne vlade za Slovenijo od 16. decembra 1919, o izpremembi nekaterih določb glede kazenskega postopka političnih oblastev in glede političnih kazni z globo 125 Din v prid banovinskemu kulturnemu skladu. Na njegov ugovor je komisar za agrarne operacije uvedel redni ugovoritveni postopek in ga kaznoval radi prekrška točke 1. začasne naredbe od 3. maja 1913 in pravno-močne sklepa občnega zbora zemljiške zajednice od 13. aprila 1932 na globo 200 Din v prid banovinskemu kulturnemu skladu in na plačilo pašnine 200 Din v blagajno agrarne skupnosti.

Priložbo A je komisija za agrarne operacije v Ljubljani z razsodbo od 19. decembra 1932, št. E. r. 1143/32 zavrnila radi neosnovanosti in izpodbijane razsodbe v vsem obsegu potrdila.

Proti dne 18. januarju 1932 odpravljeni razsodbi komisije za agrarne operacije je A dne 4. februarja 1933 in torej v odprtem roku vložil tožbo na upravno sodišče. V tej tožbi navaja tožitelj, da toženo upravno oblastvo v osporavanem upravnem aktu ni pravilno uporabilo zakona, kajti

1. kaznovanje radi jemanja tuje živine na skupno pašo je neosnovano takrat, kadar upravičenec sploh nima toliko lastne živine, kolikor jo imajo upravičenci z enakimi užitnimi pravicami;

2. drugi soupravičenci do skupne paše s približno enako velikimi posestvi so imeli na paši 10 do 12 glav živine, tožitelj pa le eno kravo, zbog česar je vzel še tri tuje konje na pašo;

3. najete tri tuje konje je tožitelj po potrebi tudi sam uporabljal za vožnjo, ker nima uprečne živine.

Pri presoji tožbe je nastopno upravno sodišče preudarjalo:

1. Predvsem je moralo upravno sodišče že po službeni dolžnosti preiskati, ali je v danem slučaju tožba na upravno sodišče sploh dopustna. Po sklepu občne seje državnega sveta od 1. junija 1929, št. 21287, niso dopustne tožbe proti policijskim kazenskim odločbam ter je ta sklep po § 10, poslednji stavek zakona o poslovnem redu pri državnem svetu in upravnih sodiščih od 29. maja 1929 obvezen za vse oddelke državnega sveta, dokler se ne predrugačijo v občni seji. Jasno je, da so iz tega razloga sklepi občne seje državnega sveta merodajni tudi za vsa upravna sodišča. Vendar v predmetnem slučaju ne gre za tako policijsko kazensko odločbo. Državni svet je pri sklepanju od 1. junija 1929 imel v mislih le take policijske kazenske stvari, ki jih rešujejo policijska oblastva v vlogi sodnega oblastva. Mišljeni so torej samo policijski prekrški v ožjem smislu, ne pa vsi kazenski akti upravnih oblastev, katere le-ta donesejo po kazenskih odredbah materialnega upravnega prava. Pod policijskimi prekrški v ožjem smislu pa je razumeti zgolj kršitve takih odredb, ki merijo neposredno na vzdrževanje javnega reda in mira. V danem slučaju pa ne gre za tak delikt, nego za kršitev predpisov, izdanih v zaščito ciljev, ki jih zasledujejo materialni zakoni za izvedbo agrarnih operacij in se torej omenjeni sklep občne seje državnega sveta ne nanaša na tak slučaj, kakršen je predmetni spor. Iz tega razloga smatra upravno sodišče, da je tožba A na upravno sodišče bila dopustna.

2. Po § 18 kranjskega deželne zakona od 26. oktobra 1887, o razdelbi skupnih zemljišč in ureditvi doličnih pravic do njih uživanja in upravljanja smejo agrarna oblastva denarne kazni do 100 fl, sedaj po gori navedeni naredbi od 16. decembra 1919 - 1000 Din), na prekrške začasnih odredb, izdanih v stvareh tega zakona, ustanoviti in naložiti. Taka začasna odredba pa je začasna naredba, ki jo je izdal krajevni komisar za agrarne operacije v Ljubljani dne 3. maja 1913 pod št. 510. Ta naredba krajevnega komisarja prepoveduje med drugim tudi pašnjo tuje živine na skupnem pašniku posestnikov iz B. Ta prepoved, o kateri je bil A individualno obveščen, je postala pravomočna, zlasti ker se zoper njo sploh nihče izmed udeležencev ni pritožil in deželna komisija za agrarne operacije povodom pritožbe zoper neko drugo točko te naredbe tudi ni smatrala za potrebno, da po službeni dolžnosti iz lastnega nagiba predrugači ali razveljavi to prepoved. Ob priliki kaznovanja A ni več upravičen zoper prepoved pašnje tuje živine se pritožiti. Tudi ne more več uveljavljati zahtevo, da bi udeleženec, ki sploh nima ali nima toliko lastne živine, kolikor jo imajo udeleženci z enakimi užitnimi pravicami, smel jemati tujo živino na skupno pašo. Proti kazni bi smel uveljavljati le nepravilnost ugovoljenega stanja stvari, nepravilnost podvajanja tega stanja stvari pod abstraktno pravno normo, t. j. pod prepoved pašnje tuje živine, nezakonitost vrste in višine kazni ali nepoštevanje krivde ali kazni izključujočih razlogov ter v pritožbi na višje upravno oblastvo radi neprimernosti višine tožitelju naložene kazni. Prva in druga tožna točka sta torej neosnovani.

3. Tretja tožna točka pa sploh ni v tožbi na upravno sodišče dopustna. Tožitelj namreč ni že ob zaslišanju na prvi stopnji in v pritožbi na komisijo za agrarne operacije trdil in dokazati skušal, da je najete tri konje sam uporabljal za vožnjo. Na tožne točke glede takih zatrjevanjih nedostatkov, ki se navzlic možnosti niso grajale že v rednem pritožnem postopku, se upravno sodišče ne more ozirati. Nedostatkovi ali nezakonitosti, ki so se grajale šele v tožbi na upravno sodišče, drugostopno upravno oblastvo - in le to je toženo - pač ni moglo, odnosno moralo poviševati in sporavana odločba toženega oblastva torej tudi ni mogla glede teh zatrjevanjih hib kršiti tožiteljevih pravic, saj tožitelj v svoji pritožbi na drugostopno upravno oblastvo ni bil uveljavil doličnih pomislekov in zbog tega tudi v tožbi na upravno sodišče v tem oziru ne more grajati drugostopne odločbe.

Iz navedenih razlogov je moralo upravno sodišče tožbo zavrniti radi neosnovanosti, deloma radi nedopustnosti.

Izdajatelj: Županska zveza v Ljubljani; njen predstavnik Valentin Babnik, št. Vid pri Ljubljani.

Za uredništvo odgovarja: dr. Riko Fux v Ljubljani. Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (redstovnik O. Mihalek)